

Kungsbacka

Bokslutsrapport 2008

Revisorerna
2009-04-06

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Måluppföljning.....	3
1.2 Noteringar från bokslut	4
2. Kommentarer till resultaträkningen.....	5
2.1 Verksamhetens kostnader	5
2.2 Skatteintäkter och generella statsbidrag.....	5
3. Kommentarer till balansräkningen	6
3.1 Materiella anläggningstillgångar	6
3.2 Finansiella anläggningstillgångar.....	6
3.3 Långfristiga fordringar, anslagstäckta lån	7
3.4 Avsättning Barnamossen avveckling	7
3.5 Fordringar Ludvikamoms	7
3.6 Långfristiga skulder.....	8
3.7 Felperiodisering av faktura	8
4. Registeranalys av löner	8
5. Kommentarer till driftredovisningen	8

1. Inledning

Vi har granskat kommunens årsredovisnings resultat- och balansräkningar med nothänvisningar, finansieringsanalyser, driftredovisning och investeringsredovisning.

Revisionen har utförts enligt god revisionsred i kommunal verksamhet.

Vår bedömning är att granskat material överensstämmer med lagen om kommunal redovisning och god redovisningsred och att bokslutet och årsredovisningen i alla väsentliga delar är korrekt upprättat och ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Efter utförd revision avseende räkenskapsåret 2008 lämnas härmed följande bokslutsrapport där de väsentligaste iakttagelserna för en bedömning av kommunens bokslut år 2008 kommenteras.

1.1 Måluppföljning

Från och med 2006 gäller för samtliga kommuner att:

- ▶ kommunfullmäktige skall fastställa mål för "god ekonomisk hushållning"
- ▶ uppföljning av dessa mål skall göras i delårsrapport och årsredovisning
- ▶ kommunens revisor skall granska och bedöma måluppfyllelsen

Syftet med dessa krav är att politikerna med hjälp av målstyrning och måluppföljning skall styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet.

Mål för god ekonomisk hushållning omfattar såväl finansiella som verksamhetsmål och det är endast av Kommunfullmäktige fastställda mål inom ramen för god ekonomisk hushållning som är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport och årsbokslut. Initialt är det Kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen skall utvärdera uppfyllelsen av de mål Kommunfullmäktige fastställt. Därefter skall revisorerna på basis av Kommunstyrelsens utvärdering samt egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som Kommunfullmäktige fastställt.

Även kravet på balans mellan intäkter och kostnader, det vill säga balanskravet, är lagstadgat. Avstämning av balanskravet skall göras i delårsrapport och årsredovisning.

1.1.1 Avstämning av balanskravet

Från och med år 2000 kräver Kommunallagen att kommunernas ekonomi skall vara i balans. Balanskravet skall betraktas som ett minimikrav när det gäller om verksamheten bedrivs i enlighet med det lagstadgade kravet på en god ekonomisk hushållning. Det lagstadgade balanskravet innebär att de löpande intäkterna ska täcka de löpande kostnaderna. Vid avstämning av balanskravet får realisationsvinster inte medräknas. Nedan följer en uppställning avseende avstämning av balanskravet år 2008 för Kungsbacka kommun.

Avstämning mot balanskravet:

mkr	2008
Årets resultat enligt resultaträkningen	60,4
Justering för realisationsvinster	- 6,9
Justerat resultat	53,5

Kungsbacka kommun har frångått den lagstadgade blandmodell där förpliktelser att betala ut pensionskostnader som intjänats innan 1998 skall redovisas utanför balansräkningen. Årets förändring av pensioner intjänade innan 1998 ingår inte i avstämningen av balanskravet men om dessa skulle räknas med så skulle balanskravsresultatet förbättras med 19,0 mkr.

1.2 Noteringar från bokslut

1.2.1 Redovisning av pensionsskuld

Kungsbacka kommun har frångått den så kallade blandmodellen, där förpliktelser av pensioner intjänade innan 1998 inte skall redovisas inom balansräkningen. Kommunen väljer istället att redovisa hela pensionsskulden inom balansräkningen enligt en fullfonderingsmodell vilket strider mot Kommunal redovisningslag 5 kap 4 §. Effekten av fullfonderingsmodellen har påverkat kommunen genom ökade kostnader med 19 Mkr under 2008. En redovisning i enlighet med blandmodellen hade istället påverkat kommunens resultat i samband med utbetalningen.

Revisorerna kan instämma i kommunens motiv för redovisningen då den ger en mer rättvisande bild av kommunens finansiella ställning.

1.2.2 Redovisning av exploateringsverksamheten

Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer klargör att kommuner vanligtvis skall intäktsföra försäljningar inom exploateringsverksamheten i samband med att äganderätten övergår till köparen om inte särskilda omständigheter gör att en resultatföreläggelse ej kan göras.

Kommunrevisionen har sedan tidigare fört diskussioner med kommunen angående den bokföringsmässiga redovisningen av fastighetsföreläggelse och tillhörande exploateringsverksamhet av främst Aranäs stadsdel och området Björkris. Den huvudsakliga frågeställningen rör sig om de exploateringskostnader, som kan ses som ett resultat av försäljningen, är att betrakta som egna affärshändelser eller om försäljning av mark och exploateringskostnader är att betrakta som en sammanhållen affärshändelse. Bakgrunden är ett försäljningsavtal som tecknades under 2005 med villkoret att fullmäktige antog föreläggelsen detaljplan. I försäljningsavtalet ingår att kommunen skall stå för vissa exploateringskostnader. Kommunen har hittills valt att inte redovisa resultatet av försäljningen på grund av den osäkerhet som föreläggat avseende tillkommande exploateringskostnader.

I årsbokslutet per 2008-12-31 redovisas en nettoskuld hänförelig till försäljningslikvid och exploateringskostnader på 54,9 mkr.

Vi har i tidigare granskningar rekommenderat kommunen att redogöra för ovan nämnda fastighetsföreläggelse och att utarbeta principer för hur motsvarande trans-

aktioner skall redovisas framöver. Vi ser det som väsentligt att det principdokument som föreligger avseende redovisning av exploateringsverksamhet fastställs under 2009.

2. Kommentarer till resultaträkningen

Resultaträkningen har granskats utifrån vår genomgång av väsentliga rutiner, kontoanalyser, verifikationsgranskning samt jämförelse mot utfall föregående år.

Mkr	2008	2007	Budget	Avvikelse mot budget
Verksamhetens intäkter	598,0	571,4	574,0	24,0
Verksamhetens kostnader	- 3 474,5	- 3 412,1	- 3 514,4	39,9
Avskrivningar	- 149,0	- 144,0	- 168,5	19,5
Verksamhetens nettokostnader	- 3 025,5	- 2 984,7	- 3 108,9	83,4
Skatteintäkter	3 005,0	2 810,7	2 999,5	5,5
Generella statsbidrag och utjämning	107,3	110,6	120,6	- 13,3
Finansiella intäkter	8,6	13,6	8,0	0,6
Finansiella kostnader	- 35,0	- 11,4	- 17,0	- 18,0
Årets resultat	60,4	- 61,2	2,2	58,2

I kommunens budget för 2008 uppgick resultatet till 2,2 mkr, vilket innebär att årets utfall gav en positiv budgetavvikelse om 58,2 mkr.

2.1 Verksamhetens kostnader

I förhållande till föregående år har verksamhetens kostnader ökat med 62,4 mkr, vilket motsvarar 1,8 %. Motsvarande ökning under föregående år var 438,3 mkr. Den största posten av den totala kostnadsmassan är personalkostnader vilka uppgick till 64 %.

2.2 Skatteintäkter och generella statsbidrag

Skatteintäkterna har i år ökat med 194,3 mkr och uppgår totalt till 3 005,0 mkr. De generella statsbidragen minskade däremot med 3,3 mkr. Under föregående år ökade skatteintäkter och generella statsbidrag tillsammans med 192,6 mkr.

Nettokostnadsandelen, som anger hur stor del av skatteintäkterna inklusive finansnetto som använts för att finansiera verksamhetens nettokostnader, uppgår i år till 98,0 %. Föregående år var nettokostnadsandelen 102,1 %.

3. Kommentarer till balansräkningen

Utvalda poster på balansräkningen kommenteras nedan:

mkr	2008	2007	Skillnad	%
Tillgångar				
Materiella anläggningstillgångar	2 548,1	2 362,6	185,5	7,9 %
Finansiella anläggningstillgångar	202,3	57,6	144,7	251,2 %
Förråd	4,1	3,9	0,2	5,1 %
Fordringar	236,8	234,6	2,2	0,9 %
Likvida medel	66,7	110,3	- 43,6	-39,5 %
Eget kapital, avsättningar, skulder				
Eget kapital	583,9	523,5	60,4	11,5 %
Avsättningar	1 464,9	1 419,4	45,5	3,2 %
Skulder	1 009,2	826,1	183,1	22,2 %

3.1 Materiella anläggningstillgångar

Årets förändringar av materiella anläggningstillgångar består av:

mkr	
Ingående balans	2 362,6
Årets nettoanskaffningar	363,6
Årets avskrivningar	- 149,0
Årets försäljning med mera	-29,1
Utgående balans	2 548,1

Årets investeringar uppgår till 363,6 mkr. Budgeterat värde uppgick till 458,0 mkr, varför en budgetavvikelse om 94,4 mkr uppstår. Förklaringen till den stora avvikelser i förhållande till budget beror på projekt som löper under en flerårsperiod respektive förseningar i pågående projekt.

Årets större investeringar avser Aranäs stadsdel, utbyggnad Toråsskolan, om- och tillbyggnad Varlaskolan, Åsa Gårdsskola samt Elof Lindälvs gymnasium.

3.2 Finansiella anläggningstillgångar

Den stora förändringen av posten avser den post kommunen benämner pensionsreserv, 137,3 mkr, vilken avser kapitalplacering för pensionsavsättning. För pensioner intjänade innan 1998 skall totalt 215 mkr avsättas fram till 2011. För pensioner intjänade före 1998 har kommunen totalt avsatt 89,4 mkr och för pensioner intjänade efter 1998 har 47,9 mkr avsatts. Placeringen genomförs för att lindra de pensionsutbetalningar som väntas inom de kommande åren. Placeringspolicy håller för tillfället på att tas fram.

3.3 Långfristiga fordringar, anslagstäckta lån

I balansräkningen återfinns utlämnade anslagstäckta lån uppgående till 9,8 mkr. Motsvarande värde vid föregående bokslut var 9,9 mkr. Posten består av cirka 30 olika lån till idrottsföreningar, bygdegårdsföreningar och liknande organisationer. Lånens storlek varierar och uppgår till mellan 4 tkr och 2 mkr. I ett flertal fall är dessa lån förfallna till betalning sedan flera år tillbaka, vilket innebär att det saknas ett beslut om förlängning av behörig instans. Samtliga lån är individuellt utformade med avseende på villkor. Det finns lån som är helt eller delvis ränte- och/eller amorteringsfria, har betalningsanstånd, skall återbetalas efterhand som försäljning sker samt ytterligare villkor.

Lånehanteringen är mycket tids- och resurskrävande då ärendena måste hanteras individuellt. Enligt uppgift bör en del lån avskrivas men detta kan endast ske efter politiskt beslut.

Från och med verksamhetsåret 2009 kommer inga nya ränte- och amorteringsfria lån att beviljas. Kommunen ämnar åtgärda merparten av lånen under 2009 och har påbörjat arbetet.

3.4 Avsättning Barnamossen avveckling

Total avsättning för deponier uppgår i bokslutet till 14,4 mkr (14,4 mkr) och total beräknad kostnad uppgår till ca 14,8 mkr enligt föregående årsredovisning. Enligt tidigare beräkning beräknas den totala kostnaden uppgå till 12,7 mkr, vilket innebär att ytterligare avsättning gjorts. Avsättningen är baserad på en beräkning utförd under 2005 av en extern konsult.

I Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 10, som behandlar redovisning av avsättningar, nämns som exempel att för deponier skall en avsättning göras för uppskattade kostnader för återställande. De framtida kostnaderna skall nuvärdesberäknas och en avsättning skall göras i takt med att deponin utnyttjas för förvaring alternativt över den tidsperiod som tillståndet gäller. Rekommendationen gäller med början från räkenskapsåret 2002.

3.5 Fordringar Ludvikamoms

Under 2007 betalades ett för stort belopp ut från Skatteverket till Kungsbacka kommun avseende Ludvikamoms. Kommunen ålades att återbetala 10,1 mkr. Till en början noterades inte detta krav men betalades senare in. I samband med återbetalning kom påminnelse från Skatteverket, vilket resulterade i att kommunen betalade in ytterligare 10,1 mkr till Skatteverket. Då detta uppdagades bokades en fordran på motsvarande belopp vid bokslutsarbetet 2007. Under 2008 har inga insatser gjorts från kommunens sida för att återkräva detta belopp varför fordran även återfinns i detta bokslut. Vi ser det som väsentligt att kommunen ser över sina rutiner och ansvar för att säkerställa att momsredovisningen hanteras på ett riktigt sätt framöver.

I samband med delårsbokslutet per 2008-08-31 noterades även en total momsfordran om ca 79 mkr, där två enskilda fakturor utgjorde närmare 64 mkr. Fakturorna avsåg moms i samband med byggnationer. Hänsyn har ej tagits till tidigare månaders redovisning av ingående moms (krediteringar på kontot) varför till Skatte-

verket redovisad ingående momsfordran varit för låg medan den verkliga utgående momsfordran har ackumulerats till en allt större fordran på kontot. Justering har skett och kommunen ser över rutinen för att säkerställa att liknande felaktigheter inte inträffar.

3.6 Långfristiga skulder

Kommunens långfristiga belåning har ökat från 250,0 mkr till 450,0 mkr. Under året har nya reverslån om 200 mkr upptagits, vilket beror på att kommunen väljer att finansiera stora investeringar via nya lån. Amortering har inte skett på befintliga lån.

3.7 Felperiodisering av faktura

I samband med bokslutsgranskningen påträffades en faktura, vilken kostnadsförts under 2008 men som avser kostnader för första halvåret 2009. Denna faktura borde med andra ord ha beaktats i bokslutet som en interimspost och belastat 2009. Totalt belopp uppgår till 1,4 mkr. Enligt företrädare på kommunen beror den felaktiga bokningen på den mänskliga faktorn. I samband med att felbokningen upptäcktes beslutade man att inte bryta upp bokslutet på grund av den enskilda posten. Beaktat revisionens väsentlighetskriterie accepteras att posten inte justeras.

4. Registeranalys av löner

Under året har en registeranalys av löneposter genomförts. Denna har skett genom att samtliga bokningar under perioden februari till november har inhämtats samt bearbetats elektroniskt i särskilt dataprogram. Stickprovsmässig granskning har därefter skett av avvikande poster.

De delar som ingått i granskningen avser bland annat större utbetalningar, överstigande 50 tkr, större totala utbetalningar per person, rimliga källskatteavdrag, kontroll av personnummer, personalens bostadsort, övertids- samt milersättningar.

Granskningen har inte resulterat i några noteringar utan de avvikelser som noterats, och som granskats vidare, har det funnits rimliga förklaringar och underlag till.

5. Kommentarer till driftredovisningen

Verksamheterna redovisar ett samlat positivt resultat mot budget med 83,4 mkr.

Vi har analyserat kommunens driftredovisning mot budget och följande större avvikelser har noterats:

Mkr	Utfall 2008	Budget 2008	Skillnad	%
Nämnden för Förskola och grundskola	- 1 284,7	- 1 289,3	4,6	0,4
Nämnden för Individ och Familjeomsorg	- 131,1	- 118,9	- 12,2	- 10,3
Kommunstyrelsen	- 161,7	- 178,3	16,6	9,3
Nämnden för Service	7,4	0,5	- 6,9	> 100
Nämnden för Teknik- VA	- 0,1	-3,7	- 3,6	97,3
Nämnden för Äldreomsorg	- 541,2	- 549,2	7,9	1,4

Nämnden för Förskola och Grundskola uppvisar ett positivt resultat om 4,6 mkr. Från resultatet skall cirka 2 mkr lämnas tillbaka för den del av vårdnadsbidraget som inte nyttjats under 2008. Nämnden kommer vidare att begära medel avseende Lärarlyftet motsvarande 1 mkr. Justerat resultat blir därmed 3,8 mkr. Sett till nämndens totala budget för 2008 så är avvikelsen väldigt liten.

Nämnden för Individ och Familjeomsorg redovisar ett negativt resultat på 12,2 mkr. De främsta orsakerna till det negativa resultatet är ökade kostnader för försörjningsstöd, institutionsvård för vuxna, institutionsvård för barn och ungdomar samt ökade kostnader för familjehemsvård.

Kommunstyrelsen redovisar ett ekonomiskt överskott om 16,6 mkr. I detta resultat ingår intäkter från fastighetsförsäljningar om 6 mkr. Vidare har Kommunstyrelsen under året erhållit obudgeterade statsbidrag för LAST'N , BRÅ samt KLIMP (Klimatinvesteringsprogram).

Nämnden för Service uppvisar ett negativt resultat om 6,9 mkr. Detta beror främst på kraftigt ökade livsmedelspriser och kostnader för 2007 som felaktigt belastat 2008.

Nämnden för Teknik- VA uppvisar ett negativt resultat om 3,6 mkr beroende på kraftigt höjda energikostnader samt ökade satsningar på drift och underhåll.

Nämnden för Äldreomsorg redovisar ett ekonomiskt överskott om 7,9 mkr för 2008. De främsta orsakerna till det goda resultatet är ökade intäkter i form av stimulansmedel från staten för riktade satsningar. Vad gäller verksamhetens kostnader är dessa lägre avseende personalkostnader och hyror, beroende på att nya äldreboenden öppnats senare än budgeterat.

Odd Hessler
Ordförande Kommunrevisionen

Hans Gavin
Auktoriserad revisor och
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Peter Öfverström
Auktoriserad revisor

Karin Myrén
Revisor